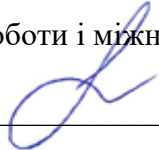

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

 Інна АНДРУШКО

"__30__" __08__ 2024__ р.

«ПОГОДЖУЮ»

Завідувач кафедри дитячої хірургії
проф. ЗВО Віктор КОНОПЛІЦЬКИЙ

«30» 08 2024 р.

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни «Дитяча хірургія

(складова робочої програми «Хірургія (з дитячою хірургією, нейрохірургією)»)

Спеціальність	228 Педіатрія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Педіатрія», 2022
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Дитячої хірургії
Лектор	Професор ЗВО Віктор КОНОПЛІЦЬКИЙ
Контактна інформація	<i>pediatric-surgery.vnmti.edu.ua., child.surgery@vnmti.edu.ua вул.Хмельницького шосе, 108 (ВОДКЛ ВОР)</i>
Укладач силабусу	Асистент ЗВО Тетяна МИХАЛЬЧУК

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 32.1 (складова навчальної дисципліни «Хірургія (з дитячою хірургією, нейрохірургією)»)
Курс/семестр	5 курс (IX семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	60 годин /2 кредита ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції - 8 год Практичні заняття - 32 год Самостійна робота - 20 год В цілому: аудиторні заняття – 66.7%, самостійна поза аудиторна робота – 33.3%
Кількість змістових модулів	2
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Очна

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Головне завдання дисципліни дитяча хірургія полягає в тому, щоб навчити студентів методам обстеження хворого, діагностиці та лікуванню найбільш поширених захворювань дитячої хірургії. Засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових та атипових клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хірургічної патології у межах, відповідних підготовці лікаря загального профілю.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки: анатомія, гістологія, пропедевтика дитячих хвороб, факультетська педіатрія, рентгенологія, педіатрія, хірургічні хвороби, оперативна хірургія та топографічна анатомія, фармакологія, фізіотерапії та ЛФК, медична психологія.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є засвоєння теоретичних та практичних знань з етіології, патогенезу, типових та атипових клінічних проявів, методів діагностики, консервативного та оперативного лікування, реабілітації хірургічної патології у межах, відповідних підготовці лікаря загального профілю з урахуванням особливостей його спеціальності.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки.

Дитяча хірургія являється матрицею для спеціальностей вузького профілю – дитяча урологія, дитяча онкологія, дитяча кардіологія, дитяча травматологія, дитяча комбустіологія та багато інших.

3. Результати навчання.

1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання. Вміти розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності; зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців та нефахівців. Відповідати за прийняття рішень у складних умовах.
2. Виявити різні клінічні прояви вад розвитку, хірургічних захворювань, травм та їх ускладнення у дітей.
3. Визначити етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених хірургічних захворювань у дітей.

4. Планувати обстеження хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при типовому та атиповому перебігу хірургічних захворювань у дітей та їх ускладненнях.
5. Проводити диференціальну діагностику, обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз вад розвитку та хірургічних захворювань у дітей.
6. Визначити лікувальну тактику ведення дитини з вадами розвитку та хворої на основні хірургічні захворювання та травми.
7. Тракувати загальні принципи лікування, реабілітації, профілактики при вадах розвитку, хірургічних захворюваннях у дітей.
8. Діагностувати невідкладні стани в клініці дитячої хірургії і визначити тактику надання термінової медичної допомоги дітям при хірургічних вадах розвитку, захворюваннях, травмах та ускладненнях.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 3 Дитяча хірургія	IX семестр 60 год/ 2 кредита	Лекції №8 Практичні заняття №№1-16 Теми для самостійного опрацювання №№1-12
Змістовий модуль 1 Ургентна хірургія Змістовий модуль 2 Новоутворення тканин	IX семестр 60 год/ 2 кредита	Лекції №№ 1-5 №7-8 Практичні заняття №№ 1-16 Теми для самостійного опрацювання №№ 1-12

Дисципліна включає 15 тем, які поділені на 2 тематичних модулі

Змістовий модуль 1. Ургентна хірургія

Тема 1. Гнійно-запальні захворювання м'яких тканин у новонароджених та дітей старшої вікової групи.

Тема 2. Гнійно-запальні захворювання кісток та суглобів.

Тема 3. Запальні захворювання черевної порожнини, апендицит у дітей різних вікових груп .

Тема 4. Запальні захворювання черевної порожнини, перитоніти у дітей різних вікових груп .

Тема 5. Сечокам'яна хвороба

Тема 6. Синдром набряклої мошонки.

Тема 7. Набута кишкова непрохідність.

Тема 8. Портальна гіпертензія. Кровотечі із травної системи.

Тема 9. Гнійні захворювання легенів та плеври.

Тема 10. Травма грудної порожнини та ушкодження стравоходу.

Тема 11. Політравма у дітей. Закрита травма живота.

Тема 12. Травматичні ушкодження сечовивідної системи.

Змістовий модуль №2 Новоутворення тканин

Тема 13. Доброякісні та злоякісні новоутворення м'яких тканин.

Тема 14. Доброякісні пухлиноподібні та

Тема 15. Нейро- та нейробластоми. Пухлини середостіння.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів дитячої хірургічної патології .

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

- відпрацювання практичних навичок на муляжах та манекенах;
- опитування та фізикальне обстеження педіатричних хворих з хірургічною патологією;
- дослідження функціонального стану органів і систем пацієнтів;

- складання плану обстеження педіатричних хворих з хірургічною патологією;
- інтерпретація результатів лабораторного та інструментального обстеження;
- визначення тактики лікування педіатричних хворих з хірургічною патологією, складання листка призначень;
- практичне використання елементів хірургічних методів діагностики та лікування;
- моделювання чи імітація інвазивних лікарських процедур у хірургічних хворих;
- оволодіння навичками хірургічної техніки під час роботи у перев'язувальній та операційній;
- курація хворих;
- участь у оформленні медичної документації
- вирішення клінічних ситуаційних задач.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та проміжних контролів, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, написання рефератів, підготовка презентацій, таблиць. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра дитячої хірургії/Студенту/Очна форма навчання/ Медицина/ 5 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячої хірургії#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач
Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок
Підсумковий семестровий контроль (залік) по завершенню IX семестру	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Підсумковий контроль дисципліни – залік	Методи: передекзаменаційне тестування, усне опитування (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи))
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні розділові контролю	За системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 120 до 200 балів Не зараховано: менше 120 балів (див.Шкалу оцінювання)
Підсумковий контроль дисципліни	з Сума балів за передекзаменаційне тестування (12-20 балів) та усне опитування (38-60 балів) Оцінка за іспит: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,9	B	добре	
160-169,9	C		
141-159,9	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого

основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки біологічної безпеки, безпеки поводження з хімічними реактивами та пальниками проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри, діяти згідно встановлених інструкцій під час виникнення надзвичайних ситуацій.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmue.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmue.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmue.edu.ua/> кафедра дитячої хірургії#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу, або написання реферату, чи підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmue.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmue.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmue.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячої хірургії/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячої хірургії/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячої хірургії / Студенту).

Основна література:

1. Бензар І.М. Політравма у дітей : навч.-метод.посіб. /І.М.Бензар, В.Є.Бліхар, Б.М.Боднар, за ред. А.Ф.Левицького. – Укрмедкнига. – Тернопіль. – 2014. -200 с.
2. Боднар О.Б. Хронічний колостаз у дітей (хірургічний погляд на проблему) // О. Б. Боднар, О.П. Джам, В.П. Притула [та ін.]. – Чернівці: БДМУ, 2016. – 199 с.
3. Гойда Н.Г., Добрянський Д.О., Знаменська Т.К. Уніфікований клінічний протокол "Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні". Київ. 2014, 18 с.
4. Коноплицький В.С. Модель хвильового процесу вмісту прямої кишки під дією перистальтичних рухів / В.С. Коноплицький // Наукові записки міжнародного гуманітарного університету. – Вип. 21, Ч. II. – 16 травня 2014 р. – Одеса. – С.182 - 187.
5. Переяслов А.А. Мальротация кишечника у детей: від ембріогенезу до наслідків/ Переяслов А.А. Рибальченко В.Ф., Лосєв О.О. – К.: ПП «ІНПОЛ ЛТМ», 2019. -226с.
6. Погорілий В.В. Дитяча хірургія. Част.1/ під заг. ред. В.В.Погорілого, О.Г.Якименко, В.С.Коноплицького, В.А.Навроцького. – ПП “ТД Едельвейс і К”. – Вінниця. – 2016. – 352с.
7. Погорілий В.В. Дитяча хірургія: метод. реком., част.1 / В.В.Погорілий, Н.Г.Пшук, О.Г.Якименко, В.А.Навроцький. – ПП “ТД Едельвейс і К”. – Вінниця. -2016. -351с.
8. Рибальченко В.Ф. Синдром закрепів у дітей / В.Ф. Рибальченко, В.В. Бережний, П.С. Русак [та ін.]. – К.:ТОВ «ВІТ-А-ПОЛ», 2015. – 234 с.
9. Сілкина Ю.В. Медична ембріологія з основами тератології/ Сілкина Ю.В., Веропотвелян М.П., Данкович Н.О.- Вінниця: Нова Книга, 2019. – 208с.
10. Слободян О.М. Клінічна анатомія прямої кишки та відхідника / О.М. Слободян, Г.Я. Костюк, В.Г. Дуденко [та ін.]. – Чернівці, 2015. – 180 с.
11. Хронічний колостаз у дітей (хірургічний погляд на проблему) / О.Б. Боднар, О.П. Джам, В.П. Притула, Л.І. Ватаманеску, Г.Б. Боднар. – Чернівці: БДМУ, 2016. – 199 с.
12. John M. Hutson, Spencer W. Beasley The Surgical Examination of Children, 2nd edition // Springer, Berlin, Heidelberg. 2013, p.310. <https://doi.org/10.1007/978-3-642-29814-1>
13. Robert Wyllie Jeffrey Hyams Marsha Kay Pediatric Gastrointestinal and Liver Disease, 5th edition // Elsevier. 2015, p.1216.
14. Peter Mattei Fundamentals of Pediatric surgery //Springer, New York. 2011, p. 922.
15. Jonathan Fish Jeffrey Lipton Philip Lanzkowsky Lanzkowsky’s manual of pediatric hematology and oncology, 6th edition,Elsevier. 2016, p.788.

Додаткова література:

1. Danielson J. Anorectal Malformations. Long-term outcome and aspects of secondary treatment / J. Danielson. - Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis, - 2015. – 109 p.

2. Hoekman D.R. Studies on inflammatory bowel disease and functional gastrointestinal disorders in children and adults / D.R. Hoekman. – AMC-UvA, 2016. – 310 p.
3. Hoyte L. Biomechanics of the Female Pelvic Floor / L. Hoyte, M.S. Damaser. - Elsevier, 2016. – 550 p.
4. Parekh P.J. Colon Irrigation: Effective, Safe and Well-Tolerated Alternative to Traditional Therapy in the Management of Refractory Chronic Constipation / P.J. Parekh, D. Burleson, C. Lubin, D.A. Johnson // Journal of Clinical Gastroenterology and Hepatology. – 2018. – Vol. 2. – P. 1 – 5.
5. Pols H.A.P. Anorectal malformations / H.A.P. Pols. - Desiree van den Hondel, 2015. – 213 p.
Аверин, А.Н. Никифоров [и др.]. – Минск.: СтройМедиаПроект, 2016. – 252 с.
6. Бельмер С.В. Болезни поджелудочной железы у детей / под ред. С.В.Бельмера, А.Ю.Разумовского, А.И.Ханкина [и др.]. – Медпрактика. – 2019. – 528с. ISBN: 978-5-98803-408-7
7. Бениашвили Р.М. Амбулаторная травматология детского возраста: руководство/Бениашвили Р.М. – М: ГЭОТАР-Медиа, 2017. - 256с.
8. Ботезату А.А. Колопроктология / А.А. Ботезату, Е.В. Ботезату. -
9. Васильев А.Ю. Основы ультразвуковой диагностики в педиатрии и детской хирургии / А.Ю.Васильев, Е.Б.Ольхова. – Стром Россия. – 2019. -340с.
10. Васильчишина А.В. Перинатальна анатомія сідничної ділянки / А.В. Васильчишина, Т.В. Хмара, Я.М. Васильчишина. – Чернівці:
11. Воробей А.В. Болезнь Гиршпрунга у взрослых / А.В. Воробей, В.И.
12. Воротинцева Н.С. Боль в животе и диспепсия у детей. Дифференциальная диагностика/ Воротинцева Н.С., Михайлов М.В., Авдеева Т.Г., Воротынцева С.Г. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2009. - 176с.
13. Гойда Н.Г., Добрянський Д.О., Знаменська Т.К. Уніфікований клінічний протокол "Початкова, реанімаційна і післяреанімаційна допомога новонародженим в Україні". Київ. 2014, 18 с.
14. Дмитриева Е.В. Ультразвуковая диагностика аппендицита у детей / Дмитриева Е.В., Буланов М.Н.- Видар-М., -2014.-208с.
15. Добротворская С.Г. Онтогенез вегетативной нервной системы: учебно-методическое пособие / С.Г. Добротворская, Т.Л. Зефилов. – Казань: Казанский (Приволжский) федеральный университет, 2015. – 41 с.
16. Дробышева О.М. Анатомио – физиологическиеособенности детского и пожилого возрастов / О.М. Дробышева, В.В. Литвинова. – Краснодар, 2015. – 300 с.
17. Ерофеев Н.П. Физиология центральной нервной системы / Н.П. Ерофеев. – С-Пб., СпецЛит, 2014. - 192 с.
18. Ерпулева Ю.В. Клиническое питание у детей в ежедневной практике хирурга/ Ерпулева Ю.В. – М: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 64с.
19. Забозлаева И.В. Депрессии у детей и подростков: диагностика, клиника, терапия / И.В. Забозлаева, Е.В. Малинина, В.В. Колмогорова. - Челябинск, 2015. – 94 с.
20. Запруднов А.М. Заболевания кишечника в детском возрасте / Запруднов А.М., Харитонов Л.А., Григорьев К.И., Аронов А.Ф. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2018. -488с.
21. Козлов Ю.А. Хирургические болезни недоношенных детей: Национальное руководство / под ред. Ю.А.Козлова, В.А.Новожилова, А.Ю.Разумовского.- ГЭОТАР – Медиа. – 2019. – 592с. ISBN: 978-5-9704-5072-7
22. Козлова Ю.А. Атрезия пищевода./ Козлова Ю.А., Подкаменева В.В., Новожилова В.А. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2015. -352с.
23. Козлова Ю.А. Непроходимость желудочно-кишечного тракта у детей/ Козлова Ю.А., Подкаменева В.В., Новожилова В.А. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2017. -752с.
24. Лима М. Детская урология. Современные операционные методики : от внутриутробного периода до пубертата / Марио Лима, Джанантонио Манцони, перев. с англ. под ред. С.Г.Врублевского. –ГЭОТАР –Медиа. – 2018. – 464с. ISBN 978-5-9704-4587-7

25. Маев И.В. Синдром раздраженного кишечника. Римские критерии IV. О роли висцеральной гиперчувствительности и способах ее коррекции / И.В. Маев, С.В. Черёмушкин, Ю.А. Кучерявый. – М.: Прима Принт, 2016. – 64с.
26. Мазур В.Г. Лучевая диагностика аномалий и пороков развития пищеварительного тракта у детей : Методическое пособие / В.Г.Мазур, Е.А.Сотникова, Е.А.Савалей. – СПб.-Спец-Лит. – 2019. – 38с. ISBN: 978-5-299-01001-5
- Медуніверситет, 2017. – 220 с.
27. Мельникова И.Ю. Запоры у детей: руководство, 2-е изд., перераб. И доп./ Мельникова И.Ю., Новикова В.П., Думова Н.Б. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2015. -160с.
28. Мяделец О.Д. Гистология, цитология и эмбриология человека. Часть 2. Частная гистология / О.Д. Мяделец. - Витебск: ВГМУ, 2016. – 493 с.
29. Парфенов А.И. Хронический запор / А.И. Парфенов, Л.Х. Идейкина, А.А. Беляева [и др.]. - М.: Прима Принт, 2016. - 52 с.
30. Петухов А.В. Гнойные заболевания легких и плевры : учеб.-метод.пособ./ А.В.Петухов.- Витебск. – 2016. – 72с. ISBN 978-985-466-851-2
31. Подкаменев В.В. Неотложная абдоминальная хирургия детского возраста : учеб. пособ. / В.В.Подкаменев. – ГЭОТАР – Медиа. – 2016. – 208с.
32. Пугачев А.В. Острый аппендицит / А.В.Пугачев, Е.Е.Ачкасов. – Научная мысль. Инфра. – М. -2019. -192с. ISBN 978-5-16-014341-5
33. Разин М.П. Детская хирургия, учебник / Разин М.П., Минаев С.В., Турабов И.А., Стрелков Н.С. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2016. - 688с.
34. Разин М.П. Гематогенный остеомиелит у детей / М.П.Разин, Н.С.Стрелков. – ГЭОТАР – Медиа. – 2018. – 160с. ISBN 978-5-9704-4302-6
35. Разумовский А.Ю. Болезнь Гиршпрунга у детей: Руководство для врачей / под ред. А.Ю.Разумовского, А.Ф.Дронова, А.Н.Смирнова, В.В.Холостовой. – ГЭОТАР – Медиа. – 2019. – 368с. ISBN: 978-5-9704-4887-8
36. Разумовский А.Ю. Детская хирургия. Национальное руководство. Краткое издание./ Разумовский А.Ю. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2016. -784с.
37. Разумовский А.Ю. Эндоскопическая хирургия в педиатрии./ Разумовский А.Ю., Дронов А.Ф./ Смирнов А.Н. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2016. -608с.
38. Рибальченко В.Ф. Порушення випорожнень у дітей: закрепи та енкопрез / В.Ф.Рибальченко, В.В.Бережний, П.С.Русак. – ПП “ІНПОЛ ЛТМ” Київ. – 2018. – 547с.
39. Руденко Д.Н. Синдром «острой мошонки» у детей : учеб.-метод.пособ./ Д.Н.Руденко, И.А.Скобеюс, А.В.Строцкий. – Минск: БГМУ, 2015.-16с.
40. Рыков М.Ю. Венозный доступ при лечении детей с онкологическими заболеваниями/ Рыков М.Ю., Поляков В.Г. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2017. -272с.
41. Рыков М.Ю. Детская онкология : учебник / М.Ю.Рыков, И.А.Турабов. – ГЭОТАР – Медиа. – 2018. – 280с.
42. Снетков А.И. Диагностика и лечение доброкачественных опухолей и опухолеподобных заболеваний костей у детей / А.И.Снетков, С.Ю.Батраков, А.К.Морозов. – ГЭОТАР – Медиа. – 2016. – 352с.
43. Соловьев А.Е. Клиническая онкология детского возраста / А.Е.Соловьев. – ГЭОТАР – Медиа. – 2016. – 264с. ISBN 978-5-9704-4609-6
44. Соловьев А.Е. Урология детского возраста : учебник / А.Е.Соловьев. – Эко – Вектор. – 2016. – 291с. ISBN 978-5-906648-60-0
45. Стрелков Н.С. Гематогенный остеомиелит у детей / Стрелков Н.С. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2018. - 160с.
46. Сухов М.Н. Внепеченочная портальная гипертензия у детей. Осложненное течение и сопутствующие заболевания / М.Н.Сухов. – Бином. – 2019. – 240с. ISBN: 978-5-9518-0708-3
47. Сушко В.И. Хирургия детского возраста /В.И.Сушко, Д.Ю.Кривченя, В.А.Дегтярь [и др.], под ред.В.И.Сушко, Д.Ю.Кривчени. – Медицина. – 2015. – 568с. ISBN: 978-617-505-263-1

Тирасполь, 2016. – 321 с.

48. Чубарова А.И., Ерпулева Ю.В. Современное ведение детей с синдромом короткой кишки и другими формами/ Чубарова А.И., Ерпулева Ю.В. - М: ГЭОТАР-Медиа, 2016. -88с.
  49. Шамсиев А.М. Распространенный аппендикулярный перитонит у детей / А.М.Шамсиев, Ш.А.Юсупов, М.П.Разин, Ж.А.Шамсиев / ГЭОТАР – Медиа.-2020.- 208с. ISBN: 978-617-505-263-1
  50. EAU Guideline in Pediatric Urology (2018).
  51. Nelson textbook of pediatrics, 20th edition // Elsevier. 2016, p.3388.
  52. Robert Carachi, Sandeep Agarwala, Tim j. Bradnock Basic Techniques in Pediatric Surgery // Springer, 2013.
  53. Kidney and uro-trauma: WSES-AAST guidelines (2019).
  54. Ahmed H. Al-Salem An illustrated Guide to Pediatric Urology Springer, Switzerland. 2017, p.702.
-
2. **Розклад та розподіл груп по викладачам** опублікований на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячої хірургії/ Студенту).
  3. **Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни** опубліковані на веб-сторінці кафедри ((<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра дитячої хірургії/ Студенту).

Силабус з дисципліни «Дитяча хірургія» обговорено та затверджено на засіданні кафедри дитячої хірургії (протокол №1, від «30» серпня 2024 року

Відповідальний за курс _____
(підпис)
Завідувач кафедри _____
(підпис)

асистент ЗВО Юлія ДИМЧИНА
професор ЗВО Віктор КОНОПЛІЦЬКИЙ